

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (privind stabilirea restricțiilor și sancțiunilor în domeniul articolelor pirotehnice și a explozivilor de uz civil)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul a fost elaborat de către Ministerul Afacerilor Interne.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Elaborarea proiectului de act normativ derivă din recomandările recepționate în cadrul ședinței din 4 martie 2026 a Comisiei pentru mediu, climă și tranziție verde a Parlamentului, pe marginea audierilor publice privind mecanismele de reglementare a articolelor pirotehnice și reducerea graduală a utilizării acestora, la care a fost audiat Raportul special al Oficiului Avocatului Poporului „Evaluarea impactului utilizării produselor pirotehnice și interferența cu drepturile fundamentale ale omului” (Raport special: Evaluarea impactului utilizării produselor pirotehnice și interferența cu drepturile fundamentale ale omului - Ombudsman). Astfel, Comisia pentru mediu, climă și tranziție verde a Parlamentului a recomandat Guvernului Republicii Moldova: - revizuirea Legii nr. 143/2014 privind regimul articolelor pirotehnice, în vederea interzicerii comercializării și utilizării articolelor pirotehnice de divertisment din categoriile F2 și F3 de către persoane fizice, limitând operarea acestora exclusiv de către personalul specializat în cadrul evenimentelor avizate; - asigurarea trasabilității articolelor pirotehnice, în vederea combaterii comerțului ilicit cu aceste articole; - introducerea unei taxe ecologice specifice pe unitatea de import, pentru a compensa costurile sistemului de sănătate și de monitorizare a mediului; - actualizarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr.218/2008 prin majorarea cuantumului amenzilor; - stabilirea unor zone de liniște cu interdicție absolută în proximitatea spitalelor, școlilor și rezervațiilor naturale.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Actualmente, regimul articolelor pirotehnice este reglementat de Legea nr. 143/2014, care stabilește: - norme care urmăresc să realizeze libera circulație a articolelor pirotehnice pe piața internă a Republicii Moldova, asigurând un înalt nivel de protecție sănătății umane și a siguranței publice, precum și protecția și securitatea consumatorilor, ținând seama de aspectele relevante legate de protecția mediului; - cerințele esențiale de securitate, prevăzute în anexa nr. 1, pe care trebuie să le îndeplinească articolele pirotehnice în vederea punerii lor la dispoziție pe piață.

Transpunerea legislației Uniunii Europene din domeniul reglementării circulației articolelor pirotehnice în legislația națională, a fost asigurată prin Legea nr. 47/2025 pentru modificarea Legii nr. 143/2014 privind regimul articolelor pirotehnice, în vigoare din 14.05.2025, iar unele articole urmează a intra în vigoare la data intrării în vigoare a Tratatului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

În perioada lunilor decembrie 2025 – ianuarie 2026, Oficiul Avocatului Poporului (în continuare – OAP) a emis un Apel public privind limitarea utilizării articolelor pirotehnice în perioada sărbătorilor de iarnă, subliniind că, în timp ce pentru unii acestea reprezintă o tradiție festivă, pentru alții devin o sursă de disconfort, risc și afectare directă a drepturilor fundamentale ([Apelul Public al Avocaților Poporului privind limitarea utilizării articolelor pirotehnice în perioada sărbătorilor de iarnă – risc sporit de afectare - Ombudsman](#)).

De asemenea, Avocatul Poporului a remis mai multe demersuri autorităților publice atât centrale, cât și locale, solicitând suport pentru promovarea unor măsuri sustenabile și responsabile față de mediu și faună și realizarea acțiunilor necesare pentru limitarea utilizării articolelor și produselor pirotehnice, inclusiv petarde, artificii, fumigene și alte dispozitive similare în perioada sărbătorilor de iarnă, pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Astfel, OAP a remarcat un progres important prin decizia unor autorități publice locale de a se alinia valorilor de protecție a mediului și siguranței publice, iar primăriile precum cele din Cahul, Anenii Noi, Vulcănești, Basarabeasca, Ocnița, Strășeni și Telenești au ales să renunțe la utilizarea articolelor pirotehnice, în timp ce primăria orașului Călărași a oferit un exemplu de bune practici prin optarea pentru un „show de lumini”, alternativă ecologică și sigură.

Analiza retrospectivă efectuată de OAP denotă o utilizare sporită și de amploare a articolelor și produselor pirotehnice preponderent în cadrul evenimentelor publice și a festivităților aferente sărbătorilor naționale. Majoritatea statelor democratice, optează pentru utilizarea „centralizată” a focurilor de artificii/produselor pirotehnice în contextul festivităților publice organizate de către autoritățile locale.

În Republica Moldova, această practică a devenit tot mai răspândită, fără conștientizarea reală a pericolului pe care îl implică și a prejudiciilor aduse mediului, oamenilor, păsărilor și animalelor.

În pofida reglementărilor și restricțiilor normative existente, în perioada sărbătorilor de iarnă s-a constatat o utilizare excesivă, necontrolată și, pe alocuri, ilegală a artificiilor, petardelor și altor produse pirotehnice, în special în municipiul Chișinău.

Consecințele primare directe au fost grave și evidente, precum: persoane internate în instituții medicale în urma accidentelor; animale dispărute sau grav rănite; păsări moarte; copii, persoane cu dizabilități și persoane în etate afectate și speriate; poluare accentuată a aerului și solului. Monitorizarea calității aerului în municipiul Chișinău a arătat că, în perioada 25 decembrie 2025 – 5 ianuarie 2026, nivelul de particule fine (PM10 și PM2,5) — acele particule microscopice care pătrund adânc în plămâni — a depășit constant norma de siguranță. În timp ce

pragul limită pentru protecția sănătății este de 50 µg/m³, valorile înregistrate în mun. Chișinău au fost frecvent peste acest nivel, indicând un aer nociv pentru populație.

Conform datelor prezentate de Centrul Național de Asistență Medicală Urgentă Prespitalicească, doar în perioada 25 decembrie 2025 – 03 ianuarie 2026, intervenția echipajelor de asistență medicală urgentă a fost solicitată în 11 cazuri pentru traume cauzate de utilizarea produselor pirotehnice.

Totodată, este de notat și faptul că costurile suportate de sistemul public de sănătate pentru tratarea acestor cazuri (spitalizare, intervenții) se ridică la suma de 36196,29 lei.

De asemenea, în perioada 25.12.2025-05.01.2026, angajații Poliției au reacționat la 122 sesizări/adresări privind utilizarea ilegală a articolelor pirotehnice, precum și consecințele utilizării lor, întocmind 67 procese-verbale cu privire la contravenție, 106 de incidente constatate care au implicat tulburarea liniștii publice, distrugerea proprietății sau vătămări corporale cauzate direct de utilizarea necorespunzătoare a focurilor de artificii/petardelor, 313 de acțiuni de control efectuate pentru verificarea punctelor de comercializare a articolelor pirotehnice sau altor măsuri de contracarare realizate; 2421 de unități de produse pirotehnice ridicate/confiscate în urma activităților de control; 57 de cazuri în care au fost aplicate amenzi pentru utilizarea articolelor pirotehnice la nivel de țară; valoarea totală a amenzilor aplicate - 53500 lei.

Mai mult, potrivit datelor publice diseminate de Inspectoratul General al Poliției, pe parcursul lunii decembrie 2025, ulterior activităților de contracarare și documentare a cazurilor de utilizare ilegală a articolelor pirotehnice, au fost înregistrate cazuri suplimentare privind:

- comercializarea neautorizată de produse pirotehnice;
- funcționarea fără autorizare a punctelor de vânzare a produselor pirotehnice;
- transportarea/vânzarea produselor pirotehnice fără acte de proveniență.

În contextul acțiunilor procesuale desfășurate, au fost ridicate produse pirotehnice de calitate necorespunzătoare/deținute ilegal în valoare totală de peste 200 mii lei.

Potrivit informației prezentate de Ministerul Mediului, utilizarea în exces a articolelor pirotehnice țințesc în primul rând mediul și componentele acestuia, precum și animalele domestice și fauna sălbatică.

1. Poluarea aerului - artificii eliberează diverși poluanți în aer, inclusiv metale grele și particule. Arderea substanțelor chimice în artificii produce dioxid de sulf, dioxid de carbon și alte gaze nocive, fapt ce contribuie semnificativ la poluarea aerului.

Analiza comparativă a datelor pentru anii 2022-2025, relevă creșteri accentuate ale concentrațiilor de poluanți chimici și particule în suspensie în noaptea de Revelion, începând cu orele 23:00, 31 decembrie, și primele ore ale dimineții de 1 ianuarie, apoi concentrațiile scad treptat spre orele 08:00–10:00 pe fondul dispersiei poluanților și al reducerii surselor de emisii.

2. Poluarea apelor - reziduurile de artificii se depun în corpurile de apă, contaminându-le cu metale grele și alte substanțe chimice dăunătoare. Această

scurgere are un impact negativ asupra ecosistemelor acvatice și poate reprezenta o amenințare la adresa vieții marine.

3. Contaminarea solului - utilizarea focurilor de artificii și a produselor pirotehnice duc la contaminarea solului. Precipitațiile de la artificii, cum ar fi particulele de metal și reziduurile chimice, se depun pe sol, ceea ce duce la contaminarea solului. Această contaminare poate afecta viața plantelor și altor organisme din sol.

4. Generarea deșeurilor - artificiile produc o cantitate semnificativă de deșeuri, inclusiv carcase uzate, carton și alte resturi. Curățarea după focuri de artificii este una dificilă, iar eliminarea acestor materiale poate contribui la deșeurile gropii de gunoi.

5. Favorizarea schimbărilor climatice - arderea artificiilor eliberează și gaze cu efect de seră, contribuind la schimbările climatice. În timp ce emisiile individuale de la spectacolele de artificii pot fi relativ mici în comparație cu alte surse, impactul cumulat poate fi semnificativ în zonele cu afișări frecvente.

Artificiile generează sunete puternice care pot deranja fauna sălbatică, animalele de companie și oamenii. Stresul cauzat de zgomot poate avea efecte adverse asupra animalelor, în special asupra celor din zonele urbane unde artificiile sunt frecvente.

Focurile de artificii pot genera amplificări ale zgomotului de aproximativ 160 dB, care au potențialul de a cauza o ruptură a membranei timpanului.

Potrivit Ministerului Mediului, pe baza rezultatelor mai multor studii și a datelor obiective analizate, cercetările efectuate la nivel mondial au emis concluzii referitoare la poluarea fonică produsă de utilizarea focurilor de artificii:

- Începând cu anii '90, studiile epidemiologice indicau asupra pericolului substanțial pe care îl prezintă zgomotul de divertisment, în special pentru copii, adolescenți și tineri adulți. În perspectivă, acesta poate conduce la pierderea ireversibilă a auzului, preponderent datorită expunerii lungi la zgomotele puternice generate de anumite tipuri de jucării, focuri de artificii sau muzica amplificată electronic (*ex. concerte, discoteci*).

- Zgomotul provocat de produsele pirotehnice/focurile de artificii este considerat a fi zgomot impulsiv și efectele asupra auzului uman sunt în particular mai agresive decât alte tipuri de zgomot, din moment ce o singură expunere ar putea cauza instantaneu prejudicierea auzului.

- Efectele auditive ale zgomotului, în particular - pierderea auzului indusă de zgomot (*Noise-Induced Hearing Loss - NIHL*) și tinitusul, pot fi induse de o singură expunere la un impuls sonor intens (*cum ar fi sunetul intens și brusc al unei explozii*).

- Focurile de artificii pot genera amplificări ale zgomotului de aproximativ 160 dB, care au potențialul de a cauza o ruptură a membranei timpanului. Unii autori punctează valori situate între 145 și 160 dB la o distanță de 2 m sau mai puțin, în timp ce alții se referă la niveluri ale sunetului de 190 dB. Dacă zgomotul de la o explozie perforează timpanul, victima poate suferi timp de mai multe zile de

disconfort auditiv, amețeli, dureri de cap, precum și de pierderea neuro-senzorială a auzului (*temporară/permanentă*).

Din perspectiva impactului asupra oamenilor, este de remarcat că utilizarea artificiilor prezintă riscuri considerabile atât pentru sănătatea fizică, cât și pentru cea mintală, afectând în mod disproporționat categoriile vulnerabile din comunitate. Pe lângă pericolele evidente, cum ar fi arsurile, traumatismele auditive sau accidentele provocate de manipularea necorespunzătoare, detonarea artificiilor generează zgomote puternice, bruște și imprevizibile, care au consecințe semnificative asupra bunăstării psihologice.

Utilizarea necontrolată a produselor pirotehnice afectează în mod disproporționat anumite categorii de persoane, precum: persoanele cu experiențe traumatiche (refugiați și supraviețuitori ai conflictelor), copiii de vârstă fragedă, persoanele în etate, persoanele cu probleme de sănătate mintală, pacienții spitalizați și persoanele aflate în îngrijire paliativă.

În aceeași ordine de idei, raportul OAP a constatat că zgomotul puternic și efectele luminoase generate de utilizarea acestor dispozitive au repercusiuni extrem de grave asupra vieții, integrității și bunăstării animalelor, în special a celor fără stăpân. Efectele nefaste sunt suportate cel mai mult de animalele abandonate sau fără adăpost, care, aflându-se în plină stradă în noaptea „bombardamentului”, nu au practic niciun refugiu.

Conform poziției Ministerului Mediului, luminile strălucitoare și zgomotele puternice de la artificii pot perturba comportamentul faunei sălbatice și modelele de migrare. Păsările, în special, pot fi dezorientate de lumini și sunete, având un impact asupra comportamentelor lor naturale. În timpul artificiilor, stolurile de păsări care dorm împreună erup în zbor speriate și dezorientate, iar asta provoacă moartea multora din ele ca urmare a faptului că se lovesc de copaci, garduri, panouri, clădiri și alte obiecte solide pe care nu le pot distinge în acest haos.

Exemple de bune practici ale statelor în domeniul utilizării produselor pirotehnice (*constatate în Raportul OAP*):

În **Japonia**, utilizarea de către persoane fizice este sever reglementată și rară, fiind permisă aproape exclusiv în contexte organizate.

În **Germania**, artificiile sunt permise doar într-un interval foarte scurt, iar utilizarea individuală este interzisă în numeroase zone – în centre urbane dense, cartiere rezidențiale aglomerate, zone istorice, în apropierea spitalelor, azilurilor și grădinilor zoologice. În multe orașe, aceste zone „fără artificii” acoperă suprafețe extinse.

În **Tările de jos**, utilizarea individuală a fost interzisă la nivel național în mai mulți ani consecutivi.

În **Australia** și **Canada**, persoanele fizice nu pot folosi artificii fără autorizație, fiind permise aproape exclusiv spectacolele organizate.

În **China**, inclusiv în orașe cu tradiție îndelungată a artificiilor, utilizarea individuală este interzisă sau strict limitată, la fel, din motive de poluare, siguranță publică și sănătate.

În **India**, utilizarea produselor pirotehnice este restricționată în multe orașe din motive de siguranță publică și protecție a mediului. Este de notat în special că

restricțiile au fost aprobate/validate chiar de către Curtea Supremă de Justiție, în special în contextul organizării festivalurilor speciale.

În aceeași ordine de idei, este de notat și inițiativa recentă a **Țărilor de jos** de a interzice la nivel național, începând cu anul 2026, utilizarea în scopuri individuale a focurilor de artificii și altor produse pirotehnice.

Totodată, remarcăm că în **Irlanda**, deținerea și utilizarea produselor pirotehnice în scop personal este ilegală și pasibilă de răspundere penală.

O politică similară este prezentă și în **Chile**, unde vânzarea, posesia și utilizarea focurilor de artificii în scopuri individuale este de asemenea ilegală, iar organizarea acestora în cadrul evenimentelor publice trebuie să fie realizată de către profesioniști licențiați.

În **România**, începând cu data de 9 august 2025, au intrat în vigoare modificările aduse Legii nr. 126/1995 privind regimul materiilor explozive, prin Legea nr. 92/2025. Reforma legislativă reprezintă o schimbare de paradigmă, trecând de la o reglementare tehnică la una centrată pe securitatea persoanei și prevenirea riscurilor sociale. Prin modificările legislative, la regimul infracțiunilor s-a urmărit clarificarea concretă a faptelor în materie penală, comparativ cu formulările anterioare, ce aveau un caracter mai general, lăsând uneori, loc de interpretări. Prin pedepsele diferențiate, în funcție de gravitate se urmărește o proporționalitate a acestora, în raport cu pericolul social al faptei.

În analiza echilibrului dintre interesul public, tradițiile locale și protecția drepturilor fundamentale, **jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului** (CtEDO) oferă repere esențiale. O cauză de referință în acest sens este *Zammit Maempel împotriva Maltei* (2011), care, deși recunoaște contextul cultural al utilizării artificiilor, impune statelor standarde riguroase de protecție.

În această speță, Curtea a statuat că ingerința în viața privată a cetățenilor (articolul 8 din Convenție) poate fi justificată doar dacă statul implementează un cadru de reglementare strict și eficient. Elementele cheie reținute de Curte, care trebuie să servească drept model și pentru autoritățile din Republica Moldova, includ: supravegherea strictă; responsabilitatea civilă (existența unei asigurări obligatorii pentru riscurile asociate utilizării acestor produse); obligații clare pentru operatori.

Având în vedere impactul negativ semnificativ al utilizării articolelor pirotehnice asupra dreptului la viață și integritate fizică, a dreptului la un mediu curat și sănătos, siguranței publice, precum și asupra bunăstării animalelor, se consideră judicioasă inițierea unei revizuirii conceptuale la nivel legislativ și de politici publice.

Promovarea unei politici sustenabile și responsabile cu referire la regimul juridic al utilizării articolelor pirotehnice ar trebui să pornească de la asigurarea unei abordări sistemice integrate, prin restricționarea anumitor categorii de articole pirotehnice pentru uz individual, stabilirea unor zone și intervale orare permise, interzicerea utilizării în spații urbane dense sau în apropierea fâșiilor forestiere, precum și introducerea unor reglementări ecologice suplimentare.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul are ca obiectiv general stabilirea restricțiilor și sancțiunilor în domeniul articolelor pirotehnice și a explozivilor de uz civil.

Astfel, cu toate că, atât Legea nr. 143/2014 privind regimul articolelor pirotehnice, cât și Legea nr. 67/2024 privind regimul explozivilor de uz civil, prevăd un șir de obligații pentru persoanele care utilizează/manipulează aceste produse, în situația încălcării regulilor de manipulare și/sau utilizării ilegale a acestor produse, nici Legea penală și nici cea contravențională nu prevede sancțiuni pentru astfel de abateri.

Corespunzător, se optează pentru completarea Codului penal cu noi infracțiuni care prevăd răspunderea penală pentru „*Nerespectarea regimului articolelor pirotehnice*” și „*Nerespectarea regimului explozivilor de uz civil*”, care au cauzat vătămări corporale, decesul unei sau mai multor persoane sau daune în proporții mari proprietății sau mediului.

În mod similar, se propune completarea Codului contravențional cu două noi contravenții care vor prevedea răspunderea pentru „*Încălcarea regimului articolelor pirotehnice*” și „*Încălcarea regimului explozivilor de uz civil*”.

Reieșind din faptul că, potrivit art. 4 alin. (1) din Legea nr. 267/1994 privind apărarea împotriva incendiilor, Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică exercită supravegherea de stat asupra asigurării apărării împotriva incendiilor în localități și la obiective, se propune ca contravențiile indicate *supra* să fie constatate și examinate de instituția în cauză.

În prezent, situația *de facto* ne indică faptul că un număr considerabil de operatori obțin o licență generală, deși, în realitate, aceștia posedă infrastructură doar pentru anumite segmente ale pieței. Pentru a corecta această stare de fapt și a institui un regim *de jure* care să reflecte complexitatea domeniului, se propune divizarea activității în trei subgenuri specifice.

Astfel, primul va viza producerea și asamblarea, al doilea – operațiunile de import, export și comercializare, iar al treilea – rezervat strict prestării serviciului de spectacole pirotehnice profesionale.

Această abordare este esențială deoarece, *ad litteram*, legea trebuie să prevadă cerințe tehnice și documentare diferențiate pentru fiecare dintre aceste activități.

Implementarea unei astfel de structuri ar permite stabilirea unor condiții clare de licențiere, unde actele necesare a fi prezentate și taxele aplicate să fie direct proporționale cu riscul specific fiecărui subgen.

Astfel, se vor evita situațiile în care o entitate autorizată pentru depozitare ar putea, în virtutea unei interpretări largi a licenței, să execute spectacole complexe fără a deține dotările necesare.

Corespunzător, în vederea asigurării unui cadru normativ concis, se propune divizarea, în Compartimentul I din anexa nr. 1 la Legea nr. 160/2011, a 3 tipuri diferite de licență, conform criteriilor menționate *supra*.

Proiectul prevede modificarea și completarea Legii nr. 143/2014 privind regimul articolelor pirotehnice cu prevederi noi, care să limiteze posibilitatea deținerii și utilizării de către persoanele fizice a articolelor pirotehnice din categoriile F2 și F3, manipularea acestora fiind permisă doar pirotehnicienilor autorizați.

Mai mult, reieșind din constatările Raportului OAP, se optează (completări la art. 4) pentru interzicerea utilizării articolelor pirotehnice la o distanță mai mică de 100 m de:

- instituții preșcolare și de învățământ, taberelor de odihnă pentru copii, instituții medico-sanitare publice sau private de asistență medicală spitalicească și de reabilitare, zonelor de odihnă și agrement, stațiuni balneare, aziluri pentru bătrâni, centre pentru persoane cu dezabilități, precum și de lăcașuri de cult, cu excepția existenței acordului administrației publice locale și al organului supravegherii de stat a măsurilor contra incendiilor privind utilizarea articolelor pirotehnice;

- de clădiri sau blocuri locative, cu excepția existenței acordului administratorului acestor clădiri și al organului supravegherii de stat a măsurilor contra incendiilor cu privire la utilizarea articolelor pirotehnice;

Proiectul se va completa cu interdicții privind (art. 4):

- utilizarea articolelor pirotehnice în rezervațiile științifice; zonele A, B și C ale parcurilor naționale, monumentele naturii, rezervațiile naturale, rezervațiile peisagistice, rezervațiile de resurse, grădinile dendrologice, monumentele de arhitectură peisajeră, grădinile zoologice, rezervațiile biosferei, zonele umede de importanță internațională (situri Ramsar), conform Legii nr. 1538/1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat;

- utilizarea articolelor pirotehnice în zonele de protecție ale corpurilor de apă și construcțiilor hidrotehnice;

- utilizarea articolelor pirotehnice pe acoperișurile imobilelor sau la balcoanele blocurilor de locuit.

În vederea excluderii eventualelor interpretări, se propune redefinirea categoriilor F2 și F3 de articole pirotehnice de divertisment, cu mențiunea că acestea „sunt destinate utilizării exclusive de către pirotehnicienii autorizați”.

Același lucru se referă și la avertizările și informațiile necesar să se regăsească pe articolele pirotehnice de divertisment din categoriile F2 și F3 „A se utiliza numai de pirotehnicienii autorizați”.

Mai mult, art. 4 alin. (2) din Directiva 2013/29/UE privind armonizarea legislației statelor membre referitoare la punerea la dispoziție pe piață a articolelor pirotehnice, prevede că *dispozițiile acesteia nu aduc atingere dreptului statelor membre de a adopta măsuri de interzicere sau de restrângere, din motive de ordine publică, securitate, protecția sănătății și siguranței publice ori de protecție a mediului, a deținerii, utilizării și/sau vânzării către publicul larg a articolelor pirotehnice de divertisment din categoriile F2 și F3, precum și a articolelor pirotehnice de scenă și a altor articole pirotehnice.*

Pentru a asigura corelația între norme, se propune modificarea conținutului de la art. 18 din Legea nr. 143/2014 (Genurile de activități cu articole pirotehnice supuse reglementării prin licențiere) și explicarea drepturilor titularii de licență, în dependență de tipul licenței eliberate.

În contextul propunerilor de modificare a art. 18 din Legea nr. 143/2014, se propune o nouă redacție a art. 19 – Condițiile de licențiere, pentru a specifica, în

dependență de tipul de licență solicitată, care condiții urmează a fi respectate de solicitant.

Procesul de atestare a pirotehnicienilor se propune a fi modificat, în vederea asigurării unui cadru normativ unitar privind obținerea certificatelor de competență, în modul stabilit de Ministerul Educației și Cercetării.

Astfel, permisul de pirotehnician va fi eliberat de comisia de atestare, din cadrul căreia va face parte și un reprezentant al Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică.

De asemenea, se propune completarea art. 23 din Legea nr. 143/2014, în vederea prezentării în adresa Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică a informației privind rezultatele testării psihologice și ale controlului medical (concluzia narcologică și psihiatrică) ale pirotehnicianului, pentru a fi înregistrate în Registrul de stat al obiectivelor industriale și instalațiilor tehnice potențial periculoase.

Art. 24 din Legea nr. 143/2014 se propune într-o nouă redacție, în vederea descrierii amănunțite a procedurii de retragere a permisului de pirotehnician.

De asemenea, se instituie obligația titularilor de licență de a se conforma noilor prevederi prevăzute de prezenta lege.

Spre final, se propune modificarea Legii nr. 67/2024 privind regimul explozivilor de uz civil, în vederea oferirii unui spectru mai larg pentru noțiunea de „operațiuni cu explozivi”, care va cuprinde activitățile privind producerea, comercializarea, depozitarea, importul, exportul, reexportul, tranzitul, transferul, testarea și distrugerea explozivilor de uz civil și/sau efectuarea lucrărilor cu explozivi de uz civil.

Intrarea în vigoare a legii la data de 1 ianuarie 2028 este stabilită pentru a asigura perioada necesară implementării eficiente a noilor reglementări și creării cadrului instituțional, administrativ și tehnic indispensabil aplicării acestora. Totodată, această perioadă oferă operatorilor economici posibilitatea de a-și alinia activitatea la noile cerințe privind licențierea, transportul și depozitarea materiilor explozive, evitând perturbarea activității în domeniu și asigurând o implementare graduală, predictibilă și conformă cu exigențele legale. Astfel, data de 1 ianuarie 2028 asigură o tranziție predictibilă și legală, oferind tuturor actorilor implicați timpul necesar pentru conformare.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Urmare a examinării Raportului OAP și a recomandărilor Comisiei pentru mediu, climă și tranziție verde a Parlamentului Republicii Moldova, nu au fost identificate alte alternative.

Suplimentar, art.4 alin. (2) din Directiva 2013/29/UE privind armonizarea legislației statelor membre referitoare la punerea la dispoziție pe piață a articolelor pirotehnice, prevede că *dispozițiile acesteia nu aduc atingere dreptului statelor membre de a adopta măsuri de interzicere sau de restrângere, din motive de ordine publică, securitate, protecția sănătății și siguranței publice ori de protecție a mediului, a deținerii, utilizării și/sau vânzării către publicul larg a articolelor pirotehnice de divertisment din categoriile F2 și F3, precum și a articolelor pirotehnice de scenă și a altor articole pirotehnice.*

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Implementarea noilor măsuri de reglementare va avea un impact pozitiv asupra sectorului public.

Pe plan administrativ, autoritățile cu atribuții de supraveghere și control (Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică, Inspectoratul General al Poliției, Serviciul Vamal, Agenția Servicii Publice și alte autorități competente) vor continua exercitarea atribuțiilor existente, fiind necesară doar adaptarea procedurilor interne și a activităților de control la noul cadru normativ. Proiectul nu presupune crearea unor instituții noi și nici extinderea semnificativă a competențelor autorităților publice, ci eficientizarea mecanismelor existente de autorizare, supraveghere și sancționare.

Se estimează că, pe termen mediu și lung, reglementarea va conduce la reducerea volumului activităților operative desfășurate de Inspectoratul General al Poliției în perioada sărbătorilor de iarnă și altor evenimente publice, prin diminuarea numărului de sesizări privind utilizarea ilegală a articolelor pirotehnice, a intervențiilor pentru tulburarea ordinii publice și a procedurilor contravenționale.

Per ansamblu, impactul asupra sectorului public este apreciat ca fiind pozitiv, prin reducerea costurilor sociale și administrative generate de utilizarea necorespunzătoare a articolelor pirotehnice, creșterea eficienței activităților de control și diminuarea presiunii asupra sistemelor de ordine publică, sănătate și protecția mediului.

Utilizarea articolelor pirotehnice generează o presiune disproporționată asupra sistemului medical. Se evidențiază o discrepanță majoră între beneficiile fiscale imediate și povara bugetară pe termen lung, evidențiind faptul că, deși încasările din taxele de import și TVA aferente articolelor pirotehnice generează un flux de aproximativ 8,25 milioane de lei anual, această sumă este erodată substanțial de externalitățile negative derivate din costurile ridicate ale asistenței medicale specializate pentru victimele traumatismelor complexe, cheltuielile logistice suplimentare pentru menținerea ordinii publice, poluare a mediului.

În perioada sărbătorilor de iarnă (25 decembrie 2025-03 ianuarie 2026), au fost înregistrate 11 solicitări de asistență medicală urgentă pentru traume cauzate de utilizarea articolelor pirotehnice. Zece persoane au necesitat spitalizare cu arsuri, traume oculare grave sau amputații, costurile tratamentelor ridicând-se la peste 36 000 lei.

Proiectul nu presupune implementarea unor reforme structurale sau instituționale.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea proiectului de lege nu implică cheltuieli bugetare și nu necesită alocarea unor resurse financiare suplimentare din bugetul de stat. Măsurile propuse se bazează, în principal, pe valorificarea mecanismelor instituționale existente și pe exercitarea atribuțiilor deja conferite autorităților competente prin legislația în vigoare.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

În prezent, potrivit datelor prezentate de Agenția Servicii Publice, în Republica Moldova activează **52 de titulari de licență** care desfășoară activități în domeniul articolelor pirotehnice, inclusiv importul, depozitarea, comercializarea și organizarea spectacolelor pirotehnice. Agenții economici își desfășoară activitatea în condițiile legislației în vigoare, în baza actelor permissive corespunzătoare și cu respectarea cerințelor stabilite de autorități.

În acest context, un impact semnificativ asupra sectorului privat este generat de activitatea ilicită în domeniul articolelor pirotehnice, care afectează în mod direct agenții economici autorizați. Potrivit datelor prezentate de autorități, numai într-un an au fost efectuate **313 acțiuni de control în cadrul cărora au fost depistate puncte de comerț ambulant cu articole pirotehnice**, activități desfășurate în afara cadrului legal și fără respectarea cerințelor privind autorizarea, comercializarea și conformitatea articolelor pirotehnice.

Comercializarea ambulantă și neautorizată a articolelor pirotehnice reprezintă nu doar un risc pentru viața și sănătatea persoanelor, prin punerea la dispoziția consumatorilor a unor produse a căror origine, conformitate și condiții de păstrare nu pot fi verificate în mod corespunzător, dar și un factor care distorsionează concurența pe piață. Agenții economici licențiați suportă costurile aferente obținerii și prelungirii actelor permissive, respectării cerințelor legale, achitării impozitelor și taxelor, asigurării condițiilor corespunzătoare de depozitare și comercializare, în timp ce comercianții care activează ilegal evită aceste obligații și, implicit, suportă costuri mai reduse.

Totodată, activitatea comercială ilicită generează pierderi pentru bugetul de stat, întrucât persoanele care desfășoară comerț ambulant neautorizat nu își îndeplinesc obligațiile fiscale în aceeași măsură ca agenții economici licențiați. Prin urmare, comerțul ilegal cu articole pirotehnice produce un dublu efect negativ: pe de o parte, afectează veniturile bugetare prin neîncasarea taxelor și impozitelor aferente activității economice, iar pe de altă parte, creează un avantaj concurențial nejustificat pentru comercianții care activează în afara cadrului legal.

În acest sens, existența unui număr semnificativ de puncte de comercializare ilicită, constatate în cadrul acțiunilor de control desfășurate de autorități, demonstrează necesitatea consolidării mecanismelor de prevenire și sancționare a încălcărilor regimului articolelor pirotehnice. Aplicarea unor sancțiuni generale pentru desfășurarea ilegală a activității comerciale nu asigură întotdeauna un nivel suficient de descurajare, având în vedere specificul și gradul de pericol al articolelor pirotehnice.

În acest context, instituirea unor sancțiuni distincte și proporționale pentru încălcarea regimului articolelor pirotehnice, inclusiv pentru introducerea, comercializarea și punerea la dispoziție pe piață a articolelor pirotehnice cu încălcarea cerințelor legale, este de natură să sporească efectul preventiv și disuasiv al cadrului sancționator. Astfel de măsuri vor contribui la descurajarea comercianților care desfășoară activități ilicite și la reducerea disponibilității pe piață a produselor neconforme.

De menționat că, în ultimii ani, potrivit datelor de pe portalul World Integrated Trade Solution (https://wits.worldbank.org/about_wits.html), importul de artificii în Republica Moldova a crescut extrem de puternic, astfel, în doi ani, volumul importurilor de artificii a crescut de la circa 165 tone la 359 tone, ceea ce reprezintă o creștere cu circa 117%, iar valoarea importurilor aproape s-a dublat +105%, de la 0,805 mil. USD în 2022, la 0,969 mil. USD în 2023 și 1,652 mil. USD în 2024.

<https://wits.worldbank.org/trade/comtrade/en/country/MDA/year/2022/tradeflow/Imports/partner/ALL/product/360410>

<https://wits.worldbank.org/trade/comtrade/en/country/MDA/year/2023/tradeflow/Imports/partner/ALL/product/360410>

<https://wits.worldbank.org/trade/comtrade/en/country/ALL/year/2024/tradeflow/Imports/partner/WLD/product/360410>

Este necesar de menționat că, în anul 2023, din cele 969.050 USD de artificii importate, în valoare de 950.910 USD au fost importate din China, ceea ce reprezintă 98% din valoarea importurilor de artificii.

În 2024, datele comerciale confirmă aceeași structură. China a exportat către Republica Moldova 112.242 kg de artificii, cu o valoare de 336.160 USD înregistrată pe partea exportatorului.

Măsurile propuse vor produce un impact economic asupra operatorilor care comercializează articole pirotehnice din categoriile F2 și F3 către persoane fizice, prin reducerea pieței de desfacere pentru aceste produse. Pe baza datelor statistice disponibile, valoarea importurilor de artificii (HS 360410) a constituit aproximativ 29,4 milioane lei în anul 2024. Totodată, datele disponibile nu permit delimitarea valorică a categoriilor F1–F4 care au fost importate de către agenții economici în Republica Moldova și, prin urmare, nu ne permite cuantificarea exactă a segmentului de piață F2 și F3 afectat de proiect.

Eliminarea sau diminuarea comerțului ilegal va permite agenților economici care respectă legislația să concureze în condiții egale, fără a fi dezavantajați de comercianți care nu suportă costurile aferente autorizării, conformării și fiscalizării activității.

Prin urmare, proiectul poate avea un impact pozitiv asupra mediului de afaceri legal, prin reducerea concurenței neloiale, creșterea disciplinei pe piață, stimularea conformării agenților economici și consolidarea unui cadru concurențial bazat pe respectarea aceluiași cerințe legale. Totodată, diminuarea comercializării produselor neconforme va contribui la protejarea consumatorilor și la reducerea riscurilor asociate utilizării articolelor pirotehnice comercializate în afara circuitului legal.

În prezent, taxa de licențiere pentru activitatea în domeniul articolelor pirotehnice constituie 3.250 lei, iar pentru reperfectarea licenței – 325 lei.

Astfel, pentru conformarea tuturor agenților economici la noile cerințe de licențiere, proiectul va produce un impact financiar de 325 lei x 52 agenți economici = 16900 lei.

Potrivit datelor prezentate de către Serviciul Fiscal de Stat în cadrul ședinței din 4 martie 2026 a Comisiei pentru mediu, climă și tranziție verde a Parlamentului, companiile licențiate au achitat la Bugetul Public Național 4,33 milioane de lei în anul 2025, în scădere față de 7,27 milioane de lei în anul 2024. Serviciul Fiscal de Stat a precizat că impozitul pe venit este declarat pe entitate, nefiind declarat strict pe segmentul pirotehnic.

Pe termen mediu și lung, consolidarea mecanismelor de control și sancționare poate contribui la formalizarea pieței, creșterea veniturilor fiscale și consolidarea poziției agenților economici licențiați, care reprezintă segmentul legal și reglementat al acestei piețe. Astfel, impactul asupra sectorului privat este apreciat preponderent ca fiind pozitiv, întrucât măsurile propuse urmăresc nu limitarea activității economice legale, ci protejarea acesteia de concurența neloială și de efectele comerțului ilicit cu articole pirotehnice.

4.4. Impactul social

Utilizarea articolelor pirotehnice generează o presiune disproporționată asupra sistemului medical. Se evidențiază o discrepanță majoră între beneficiile fiscale imediate și povara bugetară pe termen lung, evidențiind faptul că, deși încasările din taxele de import și TVA aferente articolelor pirotehnice generează un flux de aproximativ 8,25 milioane de lei anual, această sumă este erodată substanțial de externalitățile negative derivate din costurile ridicate ale asistenței medicale specializate pentru victimele traumatismelor complexe, cheltuielile logistice suplimentare pentru menținerea ordinii publice, poluare a mediului - fapte ce fundamentează necesitatea imperativă de a revizui mecanismele de taxare prin introducerea unor contribuții ecologice și de risc care să asigure o justă compensare a prejudiciilor aduse sănătății publice și ecosistemelor.

Reprezentanții Ministerului Sănătății, în cadrul ședinței din 4 martie 2026 a Comisiei pentru mediu, climă și tranziție verde a Parlamentului au evidențiat consecințe severe, subliniind că aproximativ 50% dintre victime sunt minori, iar unitățile de urgență raportează vârfuri de până la 10 traume oculare grave pe noapte în perioada sărbătorilor, multe soldate cu dizabilități permanente. Faptul că jumătate din victime sunt copii, este grav și aceasta nu este doar o statistică medicală, ci o problemă de protecție a drepturilor copilului, motiv pentru care, statul trebuie să intervină cu politici concrete pentru excluderea a astfel de tendințe.

Rezultatele campaniilor de informare desfășurate anterior demonstrează că „educația prin pliante” a eșuat și că singura soluție viabilă pentru protejarea sănătății oculare și respiratorii a populației este limitarea drastică a accesului persoanelor neinstruite la aceste substanțe explozive.

Implementarea proiectului de lege va avea un impact social pozitiv semnificativ, contribuind la protejarea vieții și sănătății populației, la reducerea riscurilor pentru ordinea și siguranța publică.

Principalul beneficiu social constă în diminuarea numărului accidentelor provocate de utilizarea necorespunzătoare a articolelor pirotehnice. Potrivit datelor prezentate în cadrul audierilor publice, în perioada sărbătorilor de iarnă 2025–2026 au fost înregistrate numeroase cazuri de traumatisme, inclusiv arsuri grave, leziuni oculare, amputații și afecțiuni auditive, multe dintre acestea afectând copii și alte

categorii vulnerabile. Limitarea accesului persoanelor neautorizate la articole pirotehnice este de natură să reducă semnificativ aceste riscuri.

Proiectul va contribui la consolidarea dreptului la sănătate și la un mediu sănătos, prin diminuarea expunerii populației la poluarea fonică și atmosferică generată de utilizarea intensivă a articolelor pirotehnice. În cadrul audierilor au fost prezentate date care indică depășiri semnificative ale concentrațiilor de particule fine (PM2.5 și PM10) și niveluri de zgomot care pot produce efecte negative asupra sănătății umane și asupra mediului.

Un impact social important îl reprezintă protecția categoriilor vulnerabile. Reducerea exploziilor și a zgomotelor impulsive va diminua efectele negative asupra:

- copiilor;
- persoanelor vârstnice;
- persoanelor cu dizabilități;
- persoanelor diagnosticate cu tulburări din spectrul autist;
- persoanelor care suferă de tulburări de stres posttraumatic;
- persoanelor cu afecțiuni cardiovasculare sau respiratorii.

Totodată, a fost efectuat un sondaj public care arată că peste 86 % dintre participanți susțin limitarea sau restricționarea utilizării articolelor pirotehnice.

[Debates.md - dezbatere online în toată țara](#)

Totodată, proiectul va contribui la reducerea numărului incidentelor de ordine publică asociate utilizării ilegale a articolelor pirotehnice. Datele prezentate de Ministerul Afacerilor Interne relevă că, în perioada sărbătorilor, utilizarea necorespunzătoare a acestora generează frecvent intervenții ale Poliției, tulburarea liniștii publice, distrugerea bunurilor și vătămări corporale. Limitarea accesului la astfel de produse este de natură să reducă aceste incidente și să crească nivelul de siguranță în spațiul public.

De asemenea, noile reglementări contribuie la promovarea unui comportament responsabil în utilizarea articolelor pirotehnice și la dezvoltarea unei culturi a prevenirii riscurilor, prin orientarea utilizării acestora către operatori economici autorizați și persoane calificate. Această abordare este în concordanță cu principiile prevenirii accidentelor și protejării interesului public.

Din perspectiva comunităților locale, proiectul poate contribui la creșterea calității vieții în perioada sărbătorilor, prin reducerea disconfortului cauzat de zgomotul excesiv și poluarea atmosferică, precum și prin încurajarea unor forme alternative de celebrare, precum spectacolele organizate profesionist sau alte evenimente cu impact redus asupra sănătății și mediului.

În același timp, prin restrângerea posibilității de utilizare individuală a anumitor categorii de articole pirotehnice, această limitare este justificată de necesitatea protejării vieții, sănătății și securității publice și respectă principiul proporționalității, având în vedere beneficiile sociale semnificativ mai mari pe care le generează.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu este aplicabil

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil

4.5. Impactul asupra mediului

Sectorul generează anual emisii estimate de 6,26 tone de PM_{2.5} și 7,92 tone de PM₁₀, încărcate cu metale grele (bariu, stronțiu, antimoniu). Se evidențiază depășiri sistematice ale pragurilor de poluare fonică, exploziile atingând niveluri de 120-140 dB. Acest stres fonic afectează disproporționat fauna urbană și domestică, având în vedere capacitatea animalelor de a percepe frecvențe înalte de până la 80 kHz. Consecințele includ dezorientarea, reacțiile de panică și mortalitatea în rândul păsărilor, reprezentând un factor de perturbare a ecosistemelor fără beneficii sociale corelate.

Articolele pirotehnice constituie o sursă punctuală, dar intensă, de poluare a aerului. În urma arderii acestora sunt eliberate particule în suspensie (PM_{2.5} și PM₁₀), aerosoli, oxizi de azot, dioxid de sulf, monoxid de carbon și compuși organici incomplet arși, precum și reziduuri care conțin metale grele și alți compuși metalici utilizați pentru efectele luminoase (bariu, stronțiu, cupru, aluminiu, magneziu, titan, antimoniu etc.).

Implementarea proiectului va contribui la minimizarea utilizării excesive și abuzive a articolelor pirotehnice, în special în perioada sărbătorilor de iarnă, fapt care va asigura un mediu ambiant fără poluanți și va exclude cazurile de poluare a aerului, poluarea fonică, a apelor și a deranjului creat faunei și florei naționale, în special a celei din localitățile mari.

Proiectul de lege va avea un impact pozitiv semnificativ asupra mediului, prin reducerea treptată a utilizării articolelor pirotehnice și, implicit, a emisiilor de poluanți atmosferici, a poluării fonice și a contaminării solului și apei cu reziduuri rezultate în urma utilizării acestora.

Un alt efect pozitiv îl constituie reducerea cantităților de deșeuri rezultate după utilizarea articolelor pirotehnice. Ambalajele, resturile de materiale explozive și reziduurile metalice rămase după detonare contribuie la poluarea spațiilor publice și a solului, necesitând activități suplimentare de salubritate și gestionare a deșeurilor.

Proiectul este compatibil cu obiectivele politicilor naționale și europene în domeniul protecției mediului, promovând aplicarea principiului prevenirii poluării și reducerea emisiilor provenite din surse evitabile. Totodată, acesta încurajează utilizarea unor forme alternative de organizare a evenimentelor festive, precum spectacolele de lumini, proiecțiile multimedia sau alte tehnologii cu impact redus asupra mediului.

Măsurile propuse contribuie la reducerea emisiilor de poluanți atmosferici și a zgomotului, limitează contaminarea solului și a apei cu reziduuri provenite din articolele pirotehnice, protejează fauna și biodiversitatea și susțin realizarea obiectivelor naționale privind protecția mediului și dezvoltarea durabilă.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

Legea nr. 143/2014 privind regimul articolelor pirotehnice este compatibilă cu legislația Uniunii Europene din domeniul de referință, și anume, cu Directiva 2013/29/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 iunie 2013 privind armonizarea legislației statelor membre referitoare la punerea la dispoziție pe piață a articolelor pirotehnice (reformare).

Totodată, Legea nr.67/2024 privind regimul explozivilor de uz civil este compatibilă cu Directiva 2014/28/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind armonizarea legislației statelor membre referitoare la punerea la dispoziție pe piață și controlul explozivilor de uz civil (reformare).

5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Nu este aplicabil.

5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Nu este aplicabil.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea elaborării proiectului actului normativ, este plasat pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Interne, inclusiv pe portalul: www.particip.gov.md și este disponibil la link-ul:

https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/16509

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul urmează a fi supus procedurii de consultare publică și avizare. Proiectul urmează a fi consultat cu autoritățile interesate, instituțiile de profil.

7. Concluziile expertizelor

În conformitate cu art. 36 alin. (1) și art. 37 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul va fi supus expertizei juridice și anticorupție.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul se integrează armonios în cadrul normativ existent, iar aprobarea prezentului proiect nu va genera modificarea altor acte normative ale Guvernului.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea va fi realizată de către instituțiile publice competente și agenții economici corespunzători domeniului,

Secretar general al ministerului

Valentin CIOCLEA